

[Klm Behnke]

Der kan være to former for aktieselskaber. Der kan være dem, hvor der ligger en politisk aftale, eller hvor det ligefrem ligger i lovteksten, at det er meningen, at der efter en relativt kort tid skal ske en aktieemission, så staten kun er – kan man sige – fødselshjælper. Der kan være et ønske om, at der er to års komplette regnskaber, så man kan foretage en introduktion på fondsbørsen. Der kan også være andre forhold, der gør sig gældende, med ansatte medarbejdere, som skal overgå fra tjenestemandsansættelse til tjenestemandslignende ansættelse, før man kan foretage den egentlige aktieemission.

I de situationer er der sådan set ingen problemer. Der kan selvfølgelig være diskussion, om der i denne overgangsfase på 2-3 år skal være fuld indsigt i de ting, der sker i aktieselskabet, men i disse tilfælde er der jo udsigt til, at selskabet efter en kort periode overgår til at være et normalt aktieselskab med en stribe af private aktionærer og én eller flere private hovedaktionærer.

Så er der den anden type aktieselskaber, som bliver stiftet, og hvor det både i forbindelse med etableringen, i lovgrundlaget osv. ligger helt fast, at det ikke er det politiske flertals mening nogen sinde at sælge ud af aktierne. Det har været tilfældet med A/S Storebæltsforbindelsen; det har været tilfældet med A/S Øresund og vel også indtil videre med DONG-aktieselskabet. Og dér er det så, at problemerne opstår for en regering eller et folketingsflertal, der har til hensigt at skjule en del af den offentlige forvaltning. Offentligheden, Statsrevisoratet, Rigsrevisionen og andre, der kan udøve kontrol – også her i Parlamentet – mister muligheden for denne parlamentariske kontrol, i samme øjeblik man har lagt aktiviteten over i et aktieselskab.

Dér er problemet, og derfor var det i den grad befriende, at der kom en betænkning om de statslige aktieselskaber, som påpeger og sådan set understøtter Fremskridtspartiets vurdering af, at der kan være disse problemer.

Vi glæder os til, at mange af de anbefalinger, der ligger i betænkningen, bliver gennemført, og derfor glæder vi os selvfølgelig også over ministerens positive tilsagn under førstebehandlingen af Det Konservative Folkepartis forslag her i dag.

Selve forslaget har jo haft en underlig fremkomst, fordi det først blev fremsat som et lovforslag. Så blev hr. Kai Dige Bach bebrejdet, at det var for præcist, men hvis han stillede et beslutningsforslag, kunne det vedtages, for så var det bare en angivelse af rammerne. Nu forstår jeg så, at man også i hvert fald fra Socialdemokratiets side bebrejder hr. Kai Dige Bach, at man ikke bare har afventet fremkomsten af regeringens lovforslag.

Men tingene skal jo have sin rette tid og modning.

Det, der er størst behov for, er at få indsigt i, hvad der foregår i de statslige aktieselskaber, og ydermere at sikre, at de statslige aktieselskaber overholder de selskabsretlige regler, som private aktieselskaber skal overholde. Jeg tænker i den forbindelse på den lidt mærkelige transaktion, der fandt sted, da man skulle stifte A/S Øresund. Man havde ikke et provenu på statens finanslov til at stifte aktieselskabet. Så indskrev man i stedet for aktierne fra A/S Storebæltsforbindelsen. Men havde man haft et privat aktieselskab med samme balance som A/S Storebæltsforbindelsen og forsøgt at indskyde de aktier i et andet privat aktieselskab, ville transaktionen være blevet underkendt i Selskabsstyrelsen, fordi det er en transaktion, som var – ja, med Højesterets erklæringer i sin tid omkring Glistrups aktieselskaber – ren fiktion; der var jo ingen aktiver – intet. Det var blot en transaktion, det var en politisk transaktion.

Derfor ville en yderligere adgang til at få fuld indsigt i disse statslige aktieselskaber være en lykke både for den siddende regering, som på den måde kan være sikker på, at man ikke med rette eller urette beskylder regeringen for at dække over nogle ting, og for Statsrevisoratet, for Rigsrevisionen, som kan have fuld indsigt i, hvordan pengestrømmene går.

Argumentet om, at man også skal passe på, fordi de pågældende aktieselskaber kan have nogle konkurrencemæssige forpligtelser, som man ikke kan tilsidesætte, kan være rigtig – med streng under kan. Men i eksempler som A/S Øresund og A/S Storebæltsforbindelsen er der vel ingen, der vil påstå, at de er i en konkurrencesituation. Der er jo ikke flere, der påtænker at bygge Øresundsforbindelser, i hvert fald ikke os bekendt. Derfor er det lidt absurd at bruge det argument.